804/08

Den 6. oktober 2008 blev i sag nr. 72.973:

xxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxx xx xxxxx
xxxx xxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har en individuel pensionsordning med dækning ved tab af erhvervsevne i Danica Pension, klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at anerkende et generelt erhvervsevnetab på mindst 2/3 fra 1/9 2007.

Selskabet bevilgede præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne fra 30/9 2006 og indtil 1/9 2007, hvorefter den generelle erhvervsevne ikke fandtes nedsat i dækningsberettigende grad.

Den tegnede forsikring giver ret til fortsat præmiefritagelse og invalideydelser, såfremt den generelle erhvervsevne inden det 67. år er nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne. Der gælder en karenstid på 3 måneder.

Klageren, der er født i 1945, er lægesekretær og læreruddannet og har gennem hele livet haft en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. I de seneste 5-10 år har hun tillige arbejdet med projekter vedrørende internationalisering og nye medier i en kombinationsbeskæftigelse. Omkring 1992 blev hun i forbindelse med lærergerningen truet på livet af en 17-årig. Hun fik ikke psykologisk krisehjælp i den anledning, men oplevede 5 år efter reaktioner på hændelsen, hvorefter der blev indledt en arbejdsskadesag. Den 2/6 2004 skulle hun i forbindelse med sit projektarbejde med et fly fra Kastrup til Amsterdam. Da

der blev fundet dækrester på startbanen i Kastrup, blev flyet kaldt tilbage, hvorefter man skulle foretage en nødlanding. Klageren havde en oplevelse af, at hun måske ikke ville overleve, ligesom selve landingen, hvor passagererne skulle sætte sig med hovedet ned imellem benene og personlige papirer gemt ind til kroppen, oplevedes meget voldsomt af hende. Landingen var imidlertid uproblematisk, og passagererne blev kørt til debriefing og tilbudt ny rejse dagen efter. Klageren tog i stedet et fly til Tirstrup - dels for at planlægge ny rejse hjemmefra, dels fordi hun ønskede hurtigt at flyve igen. Ved anflyvningen til Tirstrup måtte flyet cirkle i 35 min., uden at passagerne fik andet at vide, end at der var noget galt i lufthavnen. Efter parkering i et hjørne af lufthavnen - og medens passagererne fortsat var i flyet, oplyste piloten, at der var rettet bombetrussel imod flyet. Passagerne havde i en periode på en time ikke mulighed for at kontakte de ventende pårørende. Efter traumet oplevede hun hukommelses- og koncentrationsbesvær, ligesom hun fik ind- og gennemsovningsbesvær samt spændingshovedpine/-smerte i panden. Hun oplevede angst ved at passere svingdøre og klaustrofobisk udløst angstanfald ved bilkørsel under Øresundsbroen. Hun blev også grådlabil, hvilket dog aftog efter et års tid.

Speciallæge i psykiatri, J.S. har i erklæring på baggrund af undersøgelse den 21/ 2005 konkluderende anført:

> "AT [klageren] har ved de nævnte hændelser været udsat for exceptionel svær belastning af katastrofekarakter og har efterfølgende fortsat hyppige mareridt om hændelserne, og betydeligt ubehag ved udsættelse for omstændigheder der minder om traumerne, om end hun siden har fløjet 2 gange med ledsager. Hun tør stadig ikke flyve alene og er derfor ikke i stand til at varetage sine tidligere arbejdsmæssige funktioner. Hun har efter hændelsen haft vedvarende symptomer på psykisk overfølsomhed i form af let emotionel instabilitet og ind- og gennemsovningsbesvær.
> Konkluderende vurderes det, at der har været tale om symptomer på posttraumatisk stress, som imidlertid ikke har haft et helt karakteristisk forløb og i øvrigt har været aftagende. AT der i øvrigt i det væsentlige oplever sig psykisk rask, angiver, at hun vægtmæssigt - efter d traumatiske hændelser - er øget fra 100 til 125 kg. Dette er en betydelig fysisk belastning og da hun samtidig efter juni 2004 har en række forskellige affekter, herunder lettere depressive symptomer, spændingshovedpine og angst, opfylder hun kriterierne for diagnosen tilpasningsreaktion med andre emotionelle symptomer. Objektivt findes AT anspændt under samtalen og klart nervøs ved omtale af de nævnte hændelser. Stemningslejet er neutralt. AT har for egen regning selv opsøgt psykolog og her modtaget 10 samtaler. Går herudover til selvbetalt fysioterapeut. AT vurderer selv at hun har behov for yderligere psykologbehandling, og fortsat behov for fysioterapeutisk behandling. Dette findes relevant, samt tillige evt. forløb hos diætist med henblik på at opnå vægtreduktion.
> Tilstanden vurderes stationær medførende reduceret erhvervsevne og reduceret livskvalitet."

3. 72.973

Klageren anmeldte over for selskabet den 22/4 2006, at hun grundet posttraumatisk stress-syndrom ansøgte om udbetaling fra forsikringen. Ifølge den medfølgende lægeattest havde klageren været raskmeldt fra oktober 2004, men sygemeldt på ny den 3/6 2006.

Til brug for bedømmelsen af sagen indhentede selskabet det lægelige og kommunale materiale. Det fremgik af det kommunale materiale, at der samtidig med hendes traumatiske oplevelser var sket ledelsesmæssige ændringer på den skole, hvor hun arbejdede, hvilket afstedkom nogle samarbejdsproblemer. Det fremgår af den kommunale journal fra september 2006 således:

> "Adspurgt bekræfter AT, at hun dels er sygemeldt pga. samarbejdsproblemer med den nuværende konstitueret inspektør samt at hun gennem længere tid har haft meget travlt, men da hun nu føler nærmest ingen ledelsesmæssig støtte, er det blevet for meget for hende og derfor er hun nu sygemeldt.
> AT oplyser, at hun er i kontakt med egen læge.
> Denne har ordineret anti-dep. som endnu ikke har effekt.
> Derudover samtaler AT med egen læge, som har rådet AT til at holde fokus på, hvad hun er god til i sit arbejde."

I forbindelse med opfølgning i oktober fremgår det:

> "AT har medio sep. været i Athen i forbindelse med projektarbejde.
> At fortæller, at hun kunne dette. Hun var fysisk meget træt, men hun var ikke stresset og rastløs på samme måde, som når hun er i kontakt med den anden del at sit arbejde som lærer …
> At har dog været ved at undersøge nærmere og har fundet ud af, at det formentlig ikke er muligt for hende kun at arbejde med projekter. Hun vil have meget svært ved at tjene sin løn ind ved dette.
> Dog har AT overvejet, at hvis hun bliver fyret, vil hun kunne klare sig for sin tjenestemandspension og derved kunne engagere sig i projekter.
> Dog ved hun efter dette forløb fundet ud af, at hun ikke vil kunne vende tilbage til samme blækspruttefunktion, som hun havde før. Jeg forstår på AT, at dette skyldes, at hun ikke længere kan overskue lige så meget som før eller have mange bolde i luften længere. Der er et for højt forventningsniveau, som hun ikke kan indfri. Hun føler sig presset og stresset over for høje forventninger."

Videre fremgår det af kommunalt journalnotat fra december 2006:

> "11-12-2006
> AT ringer d.d. og anmoder om samtale.
> Hun har nu mundtligt fået at vide af sin leder, at der er indledt afskedigelsessag. AT ved ikke noget konkret endnu.

> Endvidere vil AT gerne have det noteret i sin journal, at hun nu har erkendt, at hun siden sin nu anerkendte arbejdsskadesag ikke har magtet at arbejde på almindelige vilkår.
> …
> 04-12-2006
> AT ringer d.d. og adspørger om, om hun kan tage til Tenerife i perioden 19.12.06-02.01.07. Der siges god herfor herfra, da AT oplyser, at der ikke er planlagt behandling i perioden eller andet som hindrer helbredelse."

Endelig fremgår det af kommunens notater fra juli 2007 bl.a.:

> "Jeg kontakter AT for at få bekræftet om hun er gået på efterløn.
> AT oplyser at hun er opsagt den 01.07.07 men hun har som tidligere nævnt søgt efterløn men ikke modtaget denne endnu.
>
> Jeg kontakter ATs A-kasse og får oplyst … at der er ingen problemer i sagen, AT vil få sin efterløn den skal bare lige ekspederes.
> Jeg kontakter AT og oplyser at efterlønnen vil gå i orden, og sygedagpenge er stoppet fra 01.07.07."

Ved skrivelse af 10/9 2007 meddelte selskabet klagerens advokat, at klagerens generelle erhvervsevne ikke ansås nedsat i dækningsberettigende grad efter den 1/9 2007, idet selskabet var af den opfattelse af klageren kunne bestride et arbejde på mere end 1/3 af normal arbejdstid.

Over for nævnet har klagerens advokat herefter indbragt sagen for nævnet ved klage af 29/11 2007 med påstand om, at den generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne.

Til støtte for sin påstand har klageren anført:

> "Det er min opfattelse, at min klients erhvervsevnetab udgør minimum 2/3 også i henhold til de for nærværende forsikring gældende vilkår.
>
> Indledningsvis gøres det gældende, at Danica Pension tidligere har vurderet min klients erhvervsevne nedsat med 2/3 som krævet i forsikringsvilkårene. Denne vurdering omgør Danica Pension imidlertid på et senere tidspunkt, uden at det konkret fremgår, hvorfor Danica Pension ændrer sin vurdering
>
> Endvidere fremgår det af speciallægeundersøgelse fra overlæge Jørn Sørensen, at *'A.T. har ved de nævnte hændelser været udsat for exceptionel svær belastning af katastrofekarakter og har efterfølgende fortsat hyppige mareridt om hændelserne, og betydeligt ubehag ved udsættelse for omstændigheder der minder om traumerne, om end hun siden har fløjet 2 gange med ledsager.'* Denne frygt har medført, at hun stadig ikke tør flyve alene og derved ikke er i stand til at varetage sine tidligere arbejdsmæssige funktioner.

Hun har endvidere efter hændelsen haft vedvarende symptomer på psykisk overfølsomhed i form af let emotionel instabilitet og ind- og gennemsøvningsbesvær, hvilket yderligere påvirker min klient i henseende til sit arbejde og har medført en reduceret arbejdsevne på minimum 2/3.

Jeg kan endvidere oplyse, at jeg har opfordret selskabet til at kontakte den tidligere undersøgende speciallæge, psykiater Jørn Sørensen, vedrørende erhvervsevnetabets omfang, ligesom jeg i øjeblikket afventer svar fra psykiater J.S. vedrørende dennes vurdering af erhvervsevne- tabet.

Selskabet har over for nævnet ved skrivelse af 21/12 2007 fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

"Som begrundelse for afgørelsen lægger vi blandt andet vægt på, at der er tale om to episoder med oplevelser under to flyvninger i 2004. Episoderne har uden tvivl været ubehagelige, men vi vurderer, at der ikke er tale om sådanne påvirkninger, så der er tale om et længerevarende erhvervsevnetab på 2/3 eller mere.
…
Af oplysningerne fra R. Kommune (bilag ..) fremgår det, at A.T. vælger at gå på efterløn i stedet for at søge om offentlig førtidspension.

Vi vurderer ikke, at der er kommet oplysninger frem, der skulle nødvendiggøre yderligere undersøgelser hos speciallæge.

Af journalen fra R. Kommune (bilag ..) fremgår det, at hun i julen 2006 har været på Tenerife. Ligeledes fremgår det af oplysningerne fra R. Kommune (bilag ..), at A.T. i foråret 2007 har været både i Barcelona og i Dublin.

Samlet set mener vi således ikke, at A.T. har dokumenteret, at der er tale om et længerevarende erhvervsevnetab på 2/3 eller mere, og vi fastholder derfor, at hun ikke har ret til præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne efter den 1. september 2007."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**REGLER FOR PRÆMIEFRITAGELSE**
…
1. Forsikringer i Statsanstalten kan blive præmiefri, når den forsikrede på grund af sygdom eller ulykkestilfælde fuldstændig har mistet sin erhvervs- og arbejdsevne.
2. Det er dog en betingelse, at tabet af erhvervs- og arbejdsevne
a) ikke er indtruffet efter det fyldte 67. år.
…
4. Præmiefritagelse får virkning fra den dag, hvor erhvervs- og arbejdsudygtigheden har været uafbrudt i 3 måneder, når ansøgningen og de nødvendige attester indsendes straks efter dette tidspunkt. Indsendes de senere, får præmiefritagelsen normalt virkning fra modtagelsen.
…
REGLER FOR INVALIDERENTER
…
1. Statsanstalten tegner invaliderenter, der kommer til udbetaling, hvis den forsikrede på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister 2/3 eller mere af sin fulde erhvervsevne, uden at dette skyldes forsæt eller grov uagtsomhed fra den forsikrede."

6. 72.973

Nævnet udtaler:
Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har godtgjort at have mistet mindst 2/3 af den generelle erhvervsevne efter 1/9 2007.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann